
АНОТАЦІЇ

I. ТОВАРОЗНАВСТВО ПРОМИСЛОВИХ ТОВАРІВ

Полікарпов Іван Степанович, кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри товарознавства непродтоварів Львівської комерційної академії. **Застосування фізичних і фізико-хімічних методів при дослідженні зносостійкості поліамідних текстильних полотен.** У статті досліджено вплив опромінювання на капронові тканини. Запропоновано методики визначення вмісту капролактаму, альдегідних і карбоксильних груп у капронових волокнах за допомогою полярографії, УФ- і ІЧ-спектроскопії. Наведено дані про динаміку накопичення у волокнах капролактаму, альдегідних і карбоксильних груп при опромінюванні тканин.

Ключові слова: тканина, волокно, капрон, капролактан, опромінювання, полярографія, спектроскопія.

Мартосенко Марина Григорівна, аспірант кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації. **Семак Богдан Дмитрович**, доктор технічних наук, професор кафедри товарознавства непродтоварів Львівської комерційної академії. **Способи оптимізації асортименту та властивостей верхнетрикотажних полотен.** У статті розглянуто основні напрями оптимізації асортименту, властивостей і рівня якості полотен для верхнього трикотажу. Розкрита роль стандартизації в оптимізації асортименту, підвищення якості й екологічної безпечності названих полотен. Сформульовані вимоги до рівня екологічної безпечності котоніновмісних бавовняних одягових полотен.

Ключові слова: льон, котонін, трикотажні полотна, асортимент, якість, безпечність.

Поліщук Степан Олександрович, доктор хімічних наук, професор кафедри хімічної технології Херсонського технічного університету. **Кобищан Анна Дмитрівна**, старший викладач кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Значення для економіки України льону і сучасні методи його кольорування.** В статті розглянуто сучасні напрями розвитку текстильної галузі України з точки зору переорієнтації текстильної сировинної бази з імпоротної (бавовна) на вітчизняну (льон); проаналізовано загальні підходи щодо вибору барвників для лляних матеріалів та в ході порівняльної характеристики різних класів барвників доведено, що оптимальним варіантом для льону залишаються кубові барвники.

Ключові слова: льон, кольорування, барвники, пігменти.

Семенов Анатолій Олексійович, кандидат фізико-математичних наук, директор з якості ТОВ «Завод Газорозрядних ламп». **Соляник Ангеліна Олександрівна**, асистент кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Методи контролю товщини покриттів.** У статті представлені методи контролю товщини металічних і неметалічних неорганічних покриттів руйнівного та неруйнівного типу. Проаналізовано універсальний метод каплі для різних типів покриття.

Ключові слова: метод, контроль, метод каплі, товщина.

Галик Іван Семенович, кандидат технічних наук, професор кафедри товарознавства непродовольчих товарів Львівської комерційної академії. **Семак Богдан Дмитрович**, доктор технічних наук, професор кафедри това-

роззнавства непродовольчих товарів Львівської комерційної академії. **Текстильне товарознавство: пошук способів удосконалення.** У статті обґрунтована доцільність подальшого вдосконалення підручників і навчальних посібників з текстильного товарознавства для студентів товарознавчих факультетів вузів. Окреслені основні напрями товарознавчих досліджень асортименту, властивостей і якості текстильних матеріалів і виробів різних способів виробництва та призначення.

Ключові слова: товарознавство, текстиль, дослідження, асортимент, якість.

Пиріков Олексій Валерійович, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Івановича Туган-Барановського. **Ардатьєв Віктор Миколайович**, асистент кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Івановича Туган-Барановського. **Огляд сучасних тенденцій використання полімерів у пакувальній галузі.** У статті проводиться огляд підходів до формування ринку упаковки за рахунок використання полімерних матеріалів.

Ключові слова: пакувальна галузь, полімери, ринок упаковки, тара, пластмасові таропаквальні засоби.

Семак Богдан Богданович, кандидат технічних наук, доцент кафедри маркетингу Львівської комерційної академії. **Стандартизація – ефективний засіб формування ринку екологічно безпечного текстилю.** У статті розкрита роль вітчизняної системи стандартизації в оптимізації асортименту та властивостей екологічно безпечного текстилю та формування окремого сегмента його ринку. Сформульовані основні напрями подальшого вдосконалення екологічної системи стандартизації в Україні у світлі вимог СОТ.

Ключові слова: стандартизація, текстиль, екологія, безпека, ринок, екологічна система стандартизації.

Губа Людмила Миколаївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Омельченко Наталя Володимирівна**, кандидат технічних наук, професор кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Застосування методу морфологічного аналізу технічних рішень для розробки колагенумісної акрилуретанової композиції.** У статті показано можливість застосування методу морфологічного аналізу технічних рішень під час створення колагенумісної акрилуретанової композиції для оздоблювання шкіряних матеріалів. В результаті дослідження розроблено морфологічну модель, яка базується на варіюванні складових полімерної композиції, змінюванні її фізичних і конструктивних ознак. Створена модель дозволяє вирішити завдання щодо вибору компонентів, їх співвідношення, а також маси та товщини покривної плівки.

Ключові слова: аналіз, композиція, матеріал, метод, модель, ознака, полімер.

Семенов Анатолій Олексійович, кандидат фізико-математичних наук, директор з якості ТОВ «Завод Газорозрядних ламп». **Трощак Микола Михайлович**, генеральний директор ТОВ «Завод газорозрядних ламп». **Галогенні лампи та їх характеристики.** У статті проаналізовано характеристики галогенних ламп і параметри, від яких вони залежать. Відзначені недоліки та переваги галогенних ламп порівняно з лампами розжарювання.

Ключові слова: галогенні лампи, параметри, лампи розжарювання, якість, характеристики.

Молебна Лідія Іванівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Аналіз асортименту шкіряного жіночого модельного взуття.** У статті проаналізовано асортимент шкіряного жіночого модельного взуття, що реалізується в магазині «Монарх». Наведено оцінку задоволення по-

треб споживачів у жіночому шкіряному модельному взутті торгової марки «Монарх».

Ключові слова: аналіз асортименту, модельне жіноче шкіряне взуття, матеріал, потреби споживачів, попит.

Павлушенко Лілія Євгенівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства і експертизи непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації. **Товарна пропозиція та споживацькі уподобання на кримському ринку фарфорового посуду.** У статті проводиться аналіз впливу товарної пропозиції на ринку фарфорового посуду на споживацькі уподобання. Запропоновані рекомендації щодо стимулювання реалізації виробів вітчизняних виробників.

Ключові слова: товар, товарна пропозиція, споживчі уподобання, ринок, фарфоровий посуд.

Васильєва Ірина Іванівна, старший викладач кафедра товарознавства і експертизи непродовольчих товарів Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. **Інноваційні технології та класифікація сучасних телевізорів.** У статті відображені тенденції розвитку асортименту телевізорів за рахунок інноваційних технологій. Запропонована класифікація сучасних телевізорів.

Ключові слова: телевізори, інноваційні технології (OLED, SED, FED), лазерні телевізори, енергоспоживання телевізорів, класифікація.

Байдакова Ірина Миколаївна, молодший науковий співробітник Полтавського університету споживчої кооперації. **Формування концепції якості товарів.** У статті показано, що недостатньо систематизовані поняття і методологія для вивчення рівня конкурентоспроможності підприємства, як найважливішого інструмента посилення позицій підприємства в конкурентній боротьбі. Проаналізовано загальні принципи та положення найбільш розповсюджених систем якості, що можуть використовуватися на підприємствах, дано пропозиції вдосконалення системи стандартизації товарів.

Ключові слова: управління якістю, ринкові відносини, якість продукції, конкурентоспроможність продукції.

Лупенко Анатолій Миколайович, кандидат технічних наук, доцент кафедри електроніки Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя. **Нетяга Володимир Миколайович**, асистент кафедри електроніки Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя. **Хорунжий Павло Михайлович**, аспірант кафедри електроніки Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя. **Фазове регулювання потужності люмінесцентних ламп електронними пускорегулювальними апаратами.** У статті пропонується аналіз основних характеристик і параметрів вихідного каскаду ЕПРФ з регулюванням потужності ЛЛ шляхом зміни зсуву фаз між вихідними напругою та струмом резонансного інвентора з врахуванням нелінійності вольт-амперних характеристик.

Ключові слова: люмінесцентні лампи, фазове регулювання, потужність, параметри, резонансний інвентор.

II. ТОВАРОЗНАВСТВО ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Назаренко Людмила Олександрівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Застосування експертних методів при оцінюванні конкурентоспроможності харчових продуктів вітчизняних виробників.** У статті описано можливість застосування експертних методів при визначенні конкурентоздатності окремих видів продовольчих товарів.

Ключові слова: експертні методи, конкурентоздатність, харчові продукти, ринок, товар, конкурент.

Бірта Габрієла Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої

кооперації України. **Бургу Юрій Георгійович**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Вимоги до товарної якості забійних свиней і одержаної свинини.** На процес формування і забезпечення якості продукції впливає величезна кількість різноманітних чинників. Якість є нестійким об'єктом, який прагне відхилятися від заданого, запланованого рівня. Тому цим процесом необхідно цілеспрямовано керувати. Під управлінням якістю розуміють скоординовані дії керівників, технологів, менеджерів і інших робітників, котрі забезпечують створення і виготовлення продукції, яка повністю задовольняє споживача при мінімальних затратах праці, матеріалів і енергії. Процес управління якістю повинен охоплювати діяльність всіх структурних підрозділів підприємства: маркетингових, проектних, виробничих, збутових, тобто відбуватися на всьому ланцюжку – від постачальників до споживачів.

Ключові слова: якість, свинина, категорії вгодваності, виробництво м'яса, мармуровість м'яса, ніжність, соковитість, стандарт, консистенція.

Бірта Габрієла Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Фізико-хімічні показники найдовшого м'яза спини у свиней.** У статті йдеться про поживну цінність м'яса, що зумовлює співвідношення повноцінних і неповноцінних білків. Деякі дослідники вважають, що в якості показника біологічної повноцінності білків м'яса можна використовувати співвідношення кількості триптофану до оксипроліну, оскільки триптофан міститься тільки в повноцінних білках і відсутній в білках сполучної тканини. Оксипролін є складовою частиною сполучнотканинного білка, високий уміст якого знижує загальну поживність м'яса, надає жорсткість і негативно впливає на смакові якості. При селекційній роботі на підвищення м'ясності в тушах виникає необхідність вивчення показників м'яса, які харак-

теризують його технологічні властивості та смакові якості – це активна кислотність і вологоутримувальна здатність.

Ключові слова: якість, свинина, виробництво м'яса, білок, біологічна повноцінність, оксипролін, триптофан, найдовший м'яз спини.

Бургу Юрій Георгійович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри товарознавства і експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **М'ясо-сальні якості свиней.** У статті вивчені м'ясо-сальні якості свиней залежно від породи і породності, різних умов годівлі й утримання в умовах господарств.

Ключові слова: порода, помісі, м'ясо, якість, м'ясність, сало, склад туш, інтенсивність забарвлення, йодне число.

III. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Шамян Сергій Маісович, кандидат технічних наук, доцент кафедри технології та організації ресторанного господарства Полтавського університету споживчої кооперації України. **Князева Наталія Євгенівна**, магістр кафедри технології та організації ресторанного господарства Полтавського університету споживчої кооперації України. **Підвищення харчової та біологічної цінності кондитерських виробів з пісочного тіста за рахунок використання нетрадиційної рослинної сировини.** У статті теоретично обґрунтовано та експериментально доведено доцільність використання нетрадиційної рослинної сировини, зокрема корзини молодого соняшника, у виробництві кондитерських виробів. Розроблена нова технологія виробництва пісочного виробу з додаванням подрібненої корзини молодого соняшника.

Ключові слова: нетрадиційна рослинна сировина, кондитерські вироби з пісочного тіста, корзина соняшника, органолептичні показники, фізико-хімічні показники.

Левченко Юлія Вікторівна, викладач-стажист кафедри технології та організації ресторанного господарства. **Удосконалення**

технології квасу за рахунок додавання рослинної сировини місцевого походження. У статті наводяться результати дослідження технології квасу, підвищення цінності напою за рахунок додавання рослинної сировини місцевого походження, приготування квасу в умовах закладів ресторанного господарства.

Ключові слова: квас, технологія, рослинна сировина, поживна цінність, ресторанне господарство.

Шамян Сергій Маїсович, кандидат технічних наук, доцент кафедри технології та організації ресторанного господарства Полтавського університету споживчої кооперації України. **Плахотіна Жанна Єлисеївна**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри хімії Полтавського університету споживчої кооперації України. **Підвищення харчової і біологічної цінності борошняних кондитерських виробів за рахунок використання нетрадиційної сировини.** У статті наведено результати досліджень з розробки та оцінки якості нових комбінованих фаршів з використанням цукрового буряка та кропиви. Визначено, що запропоновані нові вироби підвищують поживну та біологічну цінність за рахунок вмісту біологічно активних добавок і мають гарні показники якості порівняно з традиційними виробами.

Ключові слова: комбінований фарш, пектин, цукровий буряк, кропива, харчова цінність, функціональні продукти харчування.

Махно Михайло Григорович, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри вищої математики та фізики Полтавського університету споживчої кооперації України. **Шурдук Андрій Іванович**, кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри вищої математики та фізики Полтавського університету споживчої кооперації України. **Визначення кислотності молока ультразвуковим методом.** У статті описані експериментальні установки для визначення кислотності молока ультразвуковим методом. Установлено зв'язок між амплітудою відбитого ультразвукового імпульсу та кислотності молока у градусах Тернера. Це дозволяє здійснити експрес-аналіз молочних продуктів.

Ключові слова: ультразвук, кислотність, п'єзокераміка, рефлектор, осцилограф, аналізатор, рефлектор.

IV. ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Козьмич Дмитро Іванович, кандидат технічних наук, професор кафедри товарознавства непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. **Історія становлення та розвитку кафедри товарознавства.** У статті охарактеризовані основні етапи розвитку кафедри товарознавства непродовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України.

Ключові слова: кафедра товарознавства, стадії, розвиток, випускники, наука, освіта.

АННОТАЦИИ

I. ТОВАРОВЕДЕНИЕ ПРОМЫШЛЕННЫХ ТОВАРОВ

Поликарпов Иван Степанович, кандидат технических наук, профессор, заведующий кафедрой товароведения непродовольственных товаров Львовской коммерческой академии. **Применение физических и физико-химических методов при исследовании износостойкости текстильных полотен полиамидов.** В статье исследовано влияние облучения на капроновые ткани. Предложены методики определения содержания капролактама, альдегидных и карбоксильных групп, в капроновых волокнах с помощью полярографии, УФ- и ИЧ-спектроскопии. Приведены данные о динамике накопления в волокнах капролактама, альдегидных и карбоксильных групп, при облучении тканей.

Ключевые слова: ткань, волокно, капрон, капролактамы, облучение, полярография, спектроскопия.

Мартосенко Марина Григорьевна, аспирант кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации. **Семак Богдан Дмитриевич**, доктор технических наук, профессор кафедры товароведения непродовольственных товаров Львовской коммерческой академии. **Пути оптимизации ассортимента и свойств верхнетрикотажных полотен.** В статье исследованы свойства и уровень качества полотен для верхнего трикотажа. Обоснована роль стандартизации в оптимизации ассортимента, повышения качества и экологической безопасности названных полотен. Сформулированы требования к уровню качества экологической безопасности котонинсодержащих хлопковых одежных полотен.

Ключевые слова: лен, котонин, трикотажные полотна, ассортимент, качество, безопасность.

Полищук Степан Александрович, доктор химических наук, профессор кафедры химической технологии Херсонского технического университета. **Кобыщан Анна Дмитриевна**, старший преподаватель кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Значение для экономики Украины льна и современные методы его крашения.** В статье рассмотрены современные направления развития текстильной отрасли Украины с точки зрения переориентации текстильной сырьевой базы с импортной (хлопок) на отечественную (лен); проанализированы общие подходы по выбору красителей для льняных материалов и в ходе сравнительной характеристики различных классов красителей доказано, что оптимальным вариантом для льна остаются кубовые красители.

Ключевые слова: лён, крашение, красители, пигменты.

Семенов Анатолий Алексеевич, кандидат физико-математических наук, директор по качеству ООО «Завод Газоразрядных ламп». **Соляник Ангелина Александровна**, ассистент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Методы контроля толщины покрытий.** В статье представлены методы контроля толщины металлических и неметаллических неорганических покрытий разрушительного и неразрушающего типа. Проанализирован универсальный метод капли для разных типов покрытия.

Ключевые слова: метод, контроль, покрытие, метод капли, толщина

Галык Иван Семенович, кандидат технических наук, профессор кафедры товароведения непродовольственных товаров Львов-

ской коммерческой академии. **Семак Богдан Дмитриевич**, доктор технических наук, профессор кафедры товароведения непродовольственных товаров Львовской коммерческой академии. **Текстильное товароведение: поиск путей совершенствования.** В статье обоснована целесообразность последующего совершенствования учебников и учебных пособий из текстильного товароведения для студентов товароведческих факультетов вузов. Очерчены основные направления товароведческих исследований ассортимента, свойств и качества текстильных материалов и изделий разных способов производства и назначения.

Ключевые слова: товароведение, текстиль, исследования, ассортимент, качество.

Пыриков Алексей Валериевич, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Ивановича Туган-Барановского. **Ардатьев Виктор Николаевич**, ассистент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Ивановича Туган-Барановского. **Обзор современных тенденций использования полимеров в упаковочной отрасли.** В статье проводится обзор подходов к формированию рынка упаковки за счет использования полимерных материалов.

Ключевые слова: упаковочная отрасль, полимеры, рынок упаковки, тара, пластмассовые тароупаковочные средства.

Семак Богдан Богданович, кандидат технических наук кафедры маркетинга Львовской коммерческой академии. **Стандартизация – эффективный способ формирования рынка экологически безопасного текстиля.** В статье раскрыта роль отечественной системы стандартизации в оптимизации ассортимента и качества экологически безопасного текстиля и формирования отдельного сегмента его рынка. Сформулированы основные направления дальнейшего усовершенствования экологической системы стандартизации в Украине у свете требований ВОТ.

Ключевые слова: стандартизация, текстиль, экология, безопасность, рынок, экологическая система стандартизации.

Губа Людмила Николаевна, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Омельченко Наталья Владимировна**, кандидат технических наук, профессор кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Применение метода морфологического анализа технических решений для разработки коллагенсодержащей акрилуретановой композиции.** В статье показана возможность применения метода морфологического анализа технических решений при создании коллагенсодержащей акрилуретановой композиции для отделки кожевенных материалов. В результате исследования разработана морфологическая модель, которая базируется на варьировании составляющих полимерной композиции, изменении ее физических и конструктивных признаков. Созданная модель позволяет решить задачу по выбору компонентов, их соотношению, а также массе и толщине покровной пленки.

Ключевые слова: анализ, композиция, материал, метод, модель, признак, полимер.

Семенов Анатолий Алексеевич, кандидат физико-математических наук, директор по качеству ООО «Завод Газоразрядных ламп». **Трощак Николай Михайлович**, генеральный директор ООО «Завод газоразрядных ламп». **Галогенные лампы и их характеристики.** В статье проанализированы характеристики галогенных ламп и параметры, от которых они зависят. Отмечены недостатки и преимущества галогенных ламп в сравнении с лампами накаливания.

Ключевые слова: галогенные лампы, параметры, лампы накаливания, качество, характеристики.

Молебная Лидия Ивановна, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров

Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Анализ ассортимента кожаного женской модельной обуви.** В статье проанализирован ассортимент кожаной женской модельной обуви, что реализуется в магазине «Монарх». Представлена оценка удовлетворения потребностей потребителей женской кожаной модельной обуви торговой марки «Монарх».

Ключевые слова: анализ ассортимента, модельная женская кожаная обувь, материал, потребности потребителей, спрос.

Павлуненко Лилия Евгениевна, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации. **Товарное предложение и потребительские предпочтения на крымском рынке фарфоровой посуды.** В статье проводится анализ влияния товарного предложения на рынке фарфоровой посуды на потребительские предпочтения. Предложены рекомендации относительно стимулирования реализации изделий отечественных производителей.

Ключевые слова: товар, товарное предложение, потребительские предпочтения, рынок, фарфоровая посуда.

Васильева Ирина Ивановна, старший преподаватель кафедры товароведения и экспертизы непродовольственных товаров Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского. **Инновационные технологии и классификация современных телевизоров.** В статье отражены тенденции развития ассортимента телевизоров на основе инновационных технологий.

Ключевые слова: телевизоры, инновационные технологии (OLED, SED, FED), лазерные телевизоры, энергопотребление телевизоров, классификация.

Байдакова Ирина Николаевна, младший научный сотрудник Полтавского университета потребительской кооперации. **Формирование концепции качества товаров.** В статье показано, что недостаточно систематизированы

понятия и методология для изучения уровня конкурентоспособности предприятия, как наиболее важного инструмента усиления позиций предприятия в конкурентной борьбе. Проанализированы общие принципы и положения наиболее распространенных систем качества, которые могут использоваться на предприятиях, даны предложения усовершенствования системы стандартизации товаров.

Ключевые слова: управление качеством, рыночные отношения, качество продукции, конкурентоспособность продукции.

Лупенко Анатолий Николаевич, кандидат технических наук, доцент кафедры электроники Тернопольского государственного технического университета имени Ивана Пулюя. **Нетяга Владимир Николаевич**, ассистент кафедры электроники Тернопольского государственного технического университета имени Ивана Пулюя. **Хоружий Павел Михайлович**, аспирант кафедры электроники Тернопольского государственного технического университета имени Ивана Пулюя. **Фазовое регулирование мощности люминисцентных ламп электронными пускорегулирующими аппаратами.** В статье проводится анализ основных характеристик и параметров выходного каскада ЕПРФ с регулированием мощности ЛЛ путем изменения смещения фаз между выходными напряжением и током резонансного инвентора с учетом нелинейности вольт-амперных характеристик.

Ключевые слова: люминисцентные лампы, фазовое регулирование, возможность, параметры, резонансный инвентор.

II. ТОВАРОВЕДЕНИЕ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ

Назаренко Людмила Александровна, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы продовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Использование экспертных методов при оценивании конкурентоспособности пищевых продуктов отечественных производителей.** В статье описывается возможность применения

экспертных методов при определении конкурентоспособности отдельных видов продовольственных товаров.

Ключевые слова: экспертные методы, конкурентоспособность, пищевые продукты, рынок, товар, конкурент.

Бирта Габриэла Александровна, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы продовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Бургу Юрий Георгиевич**, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы продовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Требования к товарному качеству убойных свиней и полученной свинины.** На процесс формирования и обеспечения качества продукции влияет огромное количество разнообразных факторов. Качество является неустойчивым объектом, который стремится отклоняться от заданного, запланированного уровня. Поэтому этим процессом необходимо целеустремленно руководить. Под управлением качеством понимают скоординированные действия руководителей, технологов, менеджеров и других рабочих, которые обеспечивают создание и изготовление продукции, которая полностью удовлетворяет потребителя при минимальных затратах труда, материалов и энергии. Процесс управления качеством должен охватывать деятельность всех структурных подразделений предприятия: маркетинговых, проектных, производственных, то есть происходить на всей цепочке – от поставщиков к потребителям.

Ключевые слова: качество, свинина, категории упитанности, производство мяса, мраморность мяса, нежность, сочность, стандарт, консистенция.

Бирта Габриэла Александровна, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы продовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Физико-химические показатели длиннейшей мышцы спины у свиней.** Питательную

ценность мяса обуславливает соотношение полноценных и неполноценных белков. Некоторые исследователи считают, что в качестве показателя биологической полноценности белков мяса можно использовать соотношение количества триптофана к оксипролину, поскольку триптофан содержится только в полноценных белках и отсутствует в белках соединительной ткани. Оксипролин является составной частью соединительная ткань белка, высокое содержание которого снижает общую питательность мяса, определяет жесткость и негативно влияет на вкусовые качества. При селекционной работе на повышение мясистой в тушах возникает необходимость изучения показателей мяса, которые характеризуют его технологические свойства и вкусовые качества – это активная кислотность и влагоудерживающая способность.

Ключевые слова: качество, свинина, производство мяса, белок, биологическая полноценность, оксипролин, триптофан, длиннейшая мышца спины.

Бургу Юрий Георгиевич, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры товароведения и экспертизы продовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Мясо-сальные качества свиней.** В статье изучены мясо-сальные качества свиней в зависимости от породы и породности, различных условий кормления и содержания в условиях хозяйств.

Ключевые слова: порода, помеси, мясо, качество, мясистость, сало, состав туш, интенсивность окраски, йодное число.

III. ТЕХНОЛОГИЯ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ

Шамян Сергей Маисович, кандидат технических наук, доцент кафедры технологии и организации ресторанного хозяйства Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Князева Наталья Евгениевна**, магистр кафедры технологии и организации ресторанного хозяйства Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Повышение пищевой и**

биологической ценности кондитерских изделий из песочного теста за счет использования нетрадиционного растительного сырья. В статье теоретически обоснованно и экспериментально доказана целесообразность использования нетрадиционного растительного сырья, в частности корзины молодого подсолнуха, при производстве кондитерских изделий. Разработана новая технология производства песочного изделия с добавлением измельченной корзины молодого подсолнуха.

Ключевые слова: нетрадиционное растительное сырье, кондитерские изделия из песочного теста, корзина подсолнуха, органолептические показатели, физико-химические показатели.

Левченко Юлия Викторовна, преподаватель-стажер кафедры технологии организации ресторанного хозяйства. **Усовершенствование технологии кваса за счет добавления растительного сырья местного происхождения.** В статье приводятся результаты исследования технологии кваса, повышения ценности напитка за счет добавления растительного сырья местного происхождения, приготовления кваса в условиях учреждений ресторанного хозяйства.

Ключевые слова: квас, технология, растительное сырье, потребительная ценность, ресторанное хозяйство.

Шамян Сергей Маисович, кандидат технических наук, доцент кафедры технологии и организации ресторанного хозяйства Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Плахотина Жанна Елисеевна**, кандидат биологических наук, доцент кафедры химии Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Повышение пищевой и биологической ценности мучных кондитерских изделий за счет использования нетрадиционного сырья.** В статье приведены результаты исследований по разработке и оценке качества нового комбинированного фарша с использованием свеклы и крапивы. Определено, что предложенные но-

вые изделия повышают питательную и биологическую ценность за счет состава биологически активных добавок и имеют хорошие показатели качества по сравнению с традиционными изделиями.

Ключевые слова: комбинированный фарш, пектин, сахарная свекла, крапива, питательная ценность, функциональные продукты питания, функциональные качества.

Махно Михаил Григорьевич, кандидат физико-математических наук, доцент кафедры высшей математики и физики Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Шурдук Андрей Иванович**, кандидат физико-математических наук, доцент, заведующий кафедрой высшей математики и физики Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **Определение кислотности молока ультразвуковым методом.** В статье охарактеризована экспериментальная установка для определения кислотности молока ультразвуковым методом. Установлена связь между амплитудой отраженного ультразвукового импульса и кислотностью молока в градусах Тернера. Это позволяет осуществлять экспресс-анализ молочных продуктов.

Ключевые слова: ультразвук, кислотность, пьезокерамика, рефлектор, осциллограф, анализатор, рефлектор.

IV. ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА

Козьмич Дмитрий Иванович, кандидат технических наук, профессор кафедры товароведения непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины. **История становления и развития кафедры товароведения.** В статье охарактеризованы основные этапы развития кафедры товароведения непродовольственных товаров Полтавского университета потребительской кооперации Украины.

Ключевые слова: кафедра товароведения, стадии, развитие, выпускники, наука, образование.

SUMMARIES

I. MANUFACTURED GOODS COMMODITY

Polikarpov I. S., Cand. Tehn. Sci., professor. **Physical and physicochemical methods of the investigation of poliamid textile fabric wear-resistance.** The influence of raying caprone fabrics was investigated. Methods of determination of the amount of caprolaktam, aldehyde and carboxide in caprone fibres using UV-polarography and IR-spectroscopy was developed. Data of the dynamic accumulation of caprolactam aldehyde and carboxide in the process of fabric raying are given.

Key words: fabric, fibre, caprone, raying, polarography, spectroscopy.

Martosenko M. G. Semak B. D., Doct. Tehn. Sci., professor. **Ways of optimization of assortment and properties of overhead knitting's lines.** In article properties and a degree of quality of cloths for the top jersey are investigated. Basic directions of optimization of assortment, properties and level of quality of linens, are in-process considered for the overhead knitted fabric the Exposed role of standardization in optimization of assortment, upgrading, and ecological to the unconcern of the adopted linens. Formed requirements to the level of ecological unconcern of cottonized with the cotton dress-lines.

Key words: flax, cottonin, knitted lines, assortment, quality, unconcern.

Polischuk S. A., Doct. Chem. Sci, professor. **Kobischan A. D. Value for economy of Ukraine and its contemporary len koloruvannya.** The article deals with modern trends of development of textile industry of Ukraine in terms of reorientation of textile raw material base with imported (cotton) for domestic (flax) analyzed the general approaches to selecting colors for linen materials and in the comparative characteristics of different

classes of dyes proved that the best option for flax remain vat colors.

Key words: flax, dyeing, dyes, pigments.

Semenov A. A., Cand. Physic. and Math. Sci. **Solyanik A. A. Methods for measuring the thickness of coatings.** The article presents methods to control the thickness of the metal and nonmetal inorganic coatings destructive and non destructive type. Analyzed the universal method of the drop for different types of coverage.

Key words: method, monitoring, coating, droplet method, the thickness.

Galyk I. S., Cand. Tech. Sci., professor. **Semak B. D.**, Dr. Tech. Sci., professor. **Textile Commodity: the search for ways to improve.** Article expedience future improvement of textbooks and teaching aids of textile merchandising students merchandising departments of universities. Outlines the main directions of research merchandising assortment of properties and quality of textile materials and products of different modes of production and destination.

Key words: commodity, textiles, research, product range, quality.

Pyrikov A. V., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Ardatiev V. N. Review of modern trends in the use of polymers in the packaging industry.** The article provides an overview of approaches to the packaging market through the use of polymeric materials.

Key words: packaging industry, polymers, market packages, containers, plastic taroupakovochnye tools.

Semak B. B., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Standardization an effective way of markets for environmentally friendly textiles.** In the article the role of national standardization system in optimizing the product range and be environmentally friendly textiles, and the formation

of a separate segment of its market. The main directions of further improvement of the ecological system of standardization in Ukraine in light of the requirements of WTO.

Key words: standardization, textiles, environment, security, market, ecological system standardization.

Guba L. M., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Omelchenko N. V.**, Cand. Tech. Sci., professor. **Application of morphological analysis of technical solutions for the development of collagencontaining acrylicurethane compositions.** We show the possibility of applying the method of morphological analysis of technical solutions to create collagencontaining acrylicurethane compositions for finishing leather materials. As a result of research developed morphological model based on the variation components of polymer compositions, changing its physical and structural characteristics. The created model can solve the problem of the choice of components, their ratio, as well as weight and thickness integumentary film.

Key words: analysis, composition, material, method, model, sign, and the polymer.

Semenov A. A., Cand. Physic. and Math. Sci. **Troschak N. M. Halogen lamps and their characteristics.** The article analyzes the characteristics of halogen lamps and the parameters on which they depend. Reported advantages and disadvantages of halogen lamps compared to incandescent lamps.

Key words: halogen lamp, the parameters, light bulbs, quality, performance.

Molebna L. I., Cand. Tech. Ski., associate professor. **Analysis of the range of women's leather dress shoes.** In this article the range of women's leather dress shoes that sold in the shop «Monarch». Provides an assessment of the needs of female consumers of leather dress shoes brand «Monarch».

Key words: analysis range, the model women's leather shoes, material needs of consumers, demand.

Pavlunenko L. E., Cand. Tech. Ski., associate professor. **Commodity supply and consumer preferences in the Crimean market china.** The article analyzes the impact of commodity supply of china on consumer preferences. Recommendations for promoting the realization of products of domestic manufacturers.

Key words: commodity, commodity proposal, consumer preferences, market, china.

Vasilyeva I. I. Innovative technologies and classification of contemporary television sets. In the article progress of assortment of television sets trend due to innovative technologies are represented.

Key words: television sets, innovative technologies (OLED, SED, FED), classification.

Baydakova I. N. The formulation of the good's quality conception. Market relations require from the enterprises permanent monitoring of products' competitiveness of own production at the market. Nature of increasing competitiveness of products is considered. It is shown, that the concepts and methodology are systematized not enough for studding the level of competitiveness of enterprises as the most important instrument of strengthening positions of enterprise in competitive activity. General principles and statements of the most widespread systems of quality are analyzed, which can be used at the enterprises, suggestions are given about improvement of the systems of commodities standardization.

Key words: quality management, market relations, quality of products, competitiveness of products.

Lupenko A. N., Ph. D., Cand. Tech. Ski, associate professor. **Netyaga V. N.**, assistant, **Horunzhy P. M. Phase power control fluorescent lamps електронними control gears.** The article analyzes the basic characteristics and parameters of the output stage EPRF regulatory power by changing the LL phase shift between output voltage and current inventory, taking into account the resonant nonlinearity of wills-voltage characteristics.

Key words: fluorescent lamp, phase control, power options, the resonant Inventor.

II. FOODSTUFFS COMMODITY

Nazarenko L. A., Cand. Tech. Sci., associate professor. **Use of expert methods in evaluating the competitiveness of food products of domestic manufacturers.** The paper describes the possibility of using expert methods in determining the competitiveness of certain types of food products.

Key words: expert methods, competitiveness, food, market, product, competitor.

Birta G. A., Cand. Agr. Sci., associate professor. **Burgu Y. G.**, Cand. Agr. Sci., associate professor. **Requirement to commodity quality of for slaughter pigs and got pork.** The enormous amount of various factors influences on the process of forming and providing of quality of products. Quality is an unsteady object, which aims to deviate from the planned level set. It is Therefore necessary purposefully to manage this process. Under a management understand the co-ordinated actions of leaders quality, technologists, managers and other workers, which provide creation and making of products, which fully satisfies an user at the minimum expenses of labour, materials and energy. The process of quality management must engulf activity of all of structural subdivisions of enterprise: marketings, project, production, sale, that to take a place on all of chainlet – from suppliers to the users.

Key words: quality, pork, categories of fattened, production of meat, marbleness of meat, tenderness, succulence, standard, consistency.

Birta G. O., Cand. Agr. Sci., associate professor. **Pigs have physical and chemical indexes of the longest muscle of the back.** The nourishing value of meat is stipulated by correlation of valuable and inferior albumens. Some researchers consider that in quality the index of biological full value of albumens of meat it is possible to utilize correlation of amount of tryptophane to the hydroxy-proline, as a tryptophane is contained only in valuable squirrel and absents in the squirrel of connecting fabric. A hydroxy-proline is component part of albumen high maintenance of which is reduced by the general food value of meat, gives inflexibility and negatively influences

on taste qualities. During plant-breeding work on the increase of meat in carcasses there is a necessity of study of indexes of meat, which characterize him technological properties and taste qualities are active acidity and ability.

Key words: quality, pork, production of meat, squirrel, biological full value, hydroxy-proline, tryptophane, longest muscle of the back.

Burgu Y. G., Cand. Agr. Sci., associate professor. **Meat-fat qualities of pigs.** Meat-fat qualities of pigs are studied depending on a breed and race, different terms of feeding and maintenance in the conditions of economies.

Key words: breed, cross-breeds, meat, quality, meat, fat, composition of carcasses, intensity of colouring, iodine number.

III. FOODSTUFFS TECHNOLOGY

Shamyan S. M., Cand. Tehn. Sci., associate professor. **Knyazeva N. E.** **Increasing food and biological value of pastry dough through the use of non-traditional herbal products.** The article theoretically substantiated and experimentally demonstrated the feasibility of using non-traditional plant materials, in particular young sunflower basket, in the manufacture of confectionery. The new technology of production of sand products with the addition of shredded young sunflower basket.

Key words: non-traditional vegetable raw pastry dough, a basket of sunflowers, organoleptic characteristics, physical-chemical properties.

Levchenko J. V. **Improved technologies kvass by the addition of plant material of local origin.** Article privodzhysya results of the study technology kvass, increase the value of the drink by the addition of plant material of local origin, preparation kvass in institutions restaurant industry.

Key words: brew technology, plant material, use-value, restaurant management.

Shamyan S. M., Cand. Tehn. Sci., associate professor. **Plahotina Zh. E.**, Cand. Chem. Sci., associate professor. **Increasing food and biological value of confectionery through the use of unconventional materials.** The results of studies

on the development and evaluation of a new combined minced with beets and nettles. Determined that the proposed new products increase the nutritional and biological value due to the composition of dietary supplements and have a good quality compared to traditional products.

Key words: combined beef, pectin, sugar beet, nettle, nutritive value, functional foods, functional quality.

Makhno M. G., Cand. Physic. Math. Sci., associate professor. **Shurduk A. I.**, Cand. Physic. Math. Sci., associate professor. **Determination of acidity of milk by ultrasonic method.** The article described the experimental setup to determine the acidity of the milk by ultrasonic method. The relationship between the amplitude of the re-

flected ultrasonic pulse and the acidity of milk in degrees Turner. This allows for rapid analysis of dairy products.

Key words: ultrasound, acidity, piezoceramics, reflector, oscilloscope, analyzer, reflector.

IV. HISTORICAL BACKGROUND

Kozmich D. I., Cand. Tehn. Sci., professor. **History of formation and development of the department of commodity.** The article describes the main stages of the development department of commodity of consumer goods Poltava University of Consumer Cooperatives in Ukraine.

Key words: department of commodity, stages, development, alumni, science, education.